

Izhaja tedensko.
Poština plačana v gotovini.
Uredništvo: Narodni dom,
Tajništvo Narodno-socijalistične stranke. Telef. št. 77.
Inserati po dogovoru.

NOVA PRAVDA

Priloga k listu "Slovenski narod"
Upri-
dišče 1,
Naročnina: Mesec...
Kupljeno pri knjižnici
Slovenskega ljudstva, ul. 1

Brez zamere — pogumno naprej!

Proti koncu leta smo! Vsak dober gospodar, vsako podjetje hoče ob zaključku leta ugotoviti uspehe svojega dela v dotičnem letu. Zato gleda, da spravi do takrat svoje račune v red. Tako hočemo storiti tudi mi in smo že pričeli z delom.

Vse one cenjene naročnike, ki so imeli zaostanke na naročnini, smo z navedbo zneska pismeno na to opozorili ter jim obenem poslali položnice, da tako vplačajo zaostanke.

Veliko se jih je že odzvalo naši prošnji, vendar jih še nekaj pogrešamo. Vse te prosimo, da store to istotako čimprej. S tem bodo napravili veliko uslugo naši stvari, nam pa olajšali delo.

Nikdo naj se ne čuti s tem uzeljenega! Tudi mi ne jemljemo nikomur tega v zlo, kajti nič ni lažjega, kakor pozabiti na take stvari, ker ima vsak človek dosti drugih vsakdanjih skrbi in dela, poleg tega pa marsikomu tudi manjka denarnih sredstev.

Vsem našim naročnikom pa kličemo ter jih prosimo, ostanite nam zvesti, tudi ako gre trda za denar! Podpirajmo naš list, ki hoče biti resna opora najrevnejšim plastem na-

šega naroda; zatiranemu in zapostavljenemu duševnemu in ročnemu delavcu, malemu kmetu in obrtniku.

Pričeli smo in hočemo v bodoče brezobzirno nadaljevati najhujši boj proti vsem našim izkoriščevalcem, verižnikom, oderuhom, spekulantom in onim pijavkam, ki nas izsesavajo, ki nas tirajo v propast. Brez pardona hočemo tudi započeti najhujši boj proti sedanjemu koruptnemu sistemu, ki je skrajno nevaren in pogubonosni naši dragi domovini, naši državi ter proti vsem onim, ki ta sistem vzdržujejo, podpirajo in ščitijo.

V to pa rabimo gmotne opore. Zato še enkrat; ostanite nam zvesti in pridobivajte nam novih naročnikov!

Vsakogar pa, ki ga kaj boli in mu leži na srcu žalost vsled krivice ali trpljenja, ki ga je doletelo, pozivamo, da nam to zaupa in sporoči. Nikomur se ne bo ničesar žalega zgodilo, ker ga bo ščitila stroga uredniška tajnost. Poročajte pa nam le resnico, ker hočemo biti pošten in ne delati krivice nikomur, tudi nasprotniku ne!

Zato pogum in naprej!

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO.

Kje prične meja med malim in večjim kmetom?

Mi smo vedno naglašali, da spada tudi kmet v našo stranko. Pri tem smo seveda mislili vedno le malega kmeta, ki sam dela, ne pa morebiti velikih kmetov, katerih zastopnica je Samostojna kmetijska stranka. Vsaj kot taka se je izkazala v Beogradu, sicer bi se ne vsedla z grajščaki iz Bosne k eni in isti mizi. Ne oporekamo, da se nahajajo tudi v SKS mali kmetje, toda ti tlakaj ne spadajo. Bili so zapeljani, kar dan za dnevom bolj uvidevajo. Nikdar ne bo mogla »Samostojna kmetijska stranka« izbrisati žalostnega madeža, da je na ljubo agov in begov (velikih grajščakov iz Bosne) izdala svoje tovariše v Zemljoradniškem klubu s tem, da je iz kluba izstopila in šla v vlado bankirjev in grajščakov. To se bo jasno pokazalo že pri prihodnjih volitvah. »Kmetijski list« se tega očitno dobro zaveda, zato napada narodno-socijalistično stranko kot zastopnico delavstva in malih kmetov. V številu 46 »Kmetijskega lista« čitamo napade na narodno-socijalistično stranko, ker je v »Novi Pravdi« razložila svoj program po katerem mali kmetje ne spadajo v Samostojno, marveč v nar.-soc. stranko. Tam čitamo naivno vprašanje: »Ali spada tudi mali kmet v stranko tvorniških delavcev, ker dela tudi on z roko? Kje prične potem meja med malim in večjim kmetom?«

Na ta vprašanja hočemo »Kmetijskemu listu« radevolje odgovoriti. Predvsem povdarjamo, da mi nismo stranka samo tvorniških delavcev, marveč vsega delavskega ljudstva, bodisi da dela z roko ali glavo, ki si na pošten način služi svoj kruh. Med delavsko ljudstvo pa spada brezdvomno tudi mali kmet, kajti tudi on dela in

sicer trdo dela za svoj obstanek. Malega kmeta in delavca združuje isto trpljenje. Meja med malim in velikim kmetom, ki jo želi vedeti »Kmetijski list«, pa obstoji v sledečem:

Po našem naziranju so mali kmetje, ki spadajo v našo stranko, vsi oni kmetje, ki delajo sami s svojo družino brez služinčadi (hlapev in dekel). Ni pa zabranjen vstop v našo stranko tudi večjim kmetom, ako podpirajo naša stremjenja in kar je glavno, ako s tem soglašajo njihovi delavci, t. j. hlapeci, dekle itd. Ako so delavci voljni biti s svojim gospodarjem v skupni organizaciji, je to znamenje, da lepo postopa z njimi. Taki kmetje, četudi večji posestniki, so lahko člani nar.-soc. stranke. Izstopiti pa morajo iz nje takoj, ko to njihovi delavci zahtevajo, kar bi pomenilo, da ne postopajo z njimi v duhu našega programa. Da ponovimo: v našo stranko spadajo vsi kmetijski delavci in delavke, nadalje kmetje, ki svojo zemljo sami obdelujejo (brez najetih delavcev) in končno tudi oni kmetje, s katerimi so njihovi delavci zadovoljni in pripravljeni biti z njimi skupaj organizirani.

To je menda zadosti jasna slika tudi za »Kmetijski list«, ki hoče dokazati, da kmet nima ničesar skupnega z delavstvom. Pa to stališče odgovarja popolnoma resnici, ako mislimo na velikega kmeta! Ta vsekakor nima ničesar skupnega z delavstvom. Tega prepuščamo za lahkim srcem Samostojni kmetijski stranki. Toda vsi ostali, ki zemljo v resnici obdelujejo in ki tvorijo ogromno večino, spadajo v nar.-socijalistično stranko.

Živelo delo! Doli z agi in begi!

Tedenske vesti.

Zahteve koroških Slovencev. Politično in gospodarsko društvo za koroške Slovence je predložilo deželniemu glavarju spomenico s sledečimi zahtevami: 1. Razpust »Heimatsdiensta« in ustanovitev vsakega političnega delovanja istega. 2. Otvoritev slovenskih zasebnih šol v St. Jakobu, v Rožu in v St. Rupertu pri Velikovecu. 3. Ljudske šole koroških Slovencev naj se preosnujejo jezikovno tako, kakor odgovarja ljudskim potrebam. 4. Zastopstvo koroških Slovencev v deželnem

šolskem svetu. 5. Sprejem v deželno ozir. v državno službo vseh duhovnikov, učiteljev, uradnikov, nametščencev in delavcev, ki imajo domovinsko pravico na Koroškem, a so bili po plebiscitu zavrženi. 6. Ureditev poštinih razmer na slovenskem Koroškem na ta način, da se bo dalo poštni upravi strogo naročilo dostavljati adresatom tudi slovenske pošiljke (časopise) in sicer pravočasno. 7. Odstranitev vsakojah težkoč glede potnih listov, zlasti tudi za take koroške Slovence, ki so

bili primorani poiskati si svojo eksistenco v Jugoslaviji. 8. Zagotovitev servitutnih pravic ob priliki razmejitve, ki jih imajo obmejni prebivalci onstran državne meje. — Ta spomenica je bila predložena že 18. avgusta t. l., a do danes še ni odgovora.

Kdor se ni odzval pozivu na 6-tedenske orožne vaje, bo za kaznen poklican naknadno k 6-tedenskim orožnim vajam ter pridržen k aktivnim četam. Za čas njihovega službovanja bo odpuščenih na dopust enako število aktivno službečih vojakov v prvi vrsti iz kmetijskega stanu. Onim, ki so se pozivu na orožne vaje pravočasno odzvali, se šteje 6 tednov orožne vaje, četudi so bili takoj odpuščeni domov.

Slabo gospodarstvo vzrok draginje.

(Poročilo iz zborovanja v Dolu pri Hrastniku).

Ze dolgo smo si želeli tudi mi Dolenci kakšnega shoda, kjer bi imeli priliko slišati, kako se vrti politično kolo v Beogradu, odkod ta neznosna draginja, kje so njeni krivci in kje vzroki. V nedeljo pa se je vršil tukaj javen shod narodno-socijalistične stranke, ki se je kljub slabemu vremenu za tukajšnje razmere sijajno obnesel. Poročal je o političnem položaju, o neznosni draginji itd. tov. Dobovišek iz Celja. Shod je otvoril ob določenem času tov. Logar ter po kratkem nagovoru oddal besedo poročevalcu. Le ta nam je v zanimivem, nad poldrugo uro trajajočem govoru izčrpno poročal o našem zunanjem in notranje-političnem položaju, o vzrokih draginje; razložil nam je pa tudi program narodno-socijalistične stranke, katera edina more spasiti zatiranega delavca — duševnega, kakor materialnega — malega obrtnika in malega kmeta. Med drugim se je spomnil tudi naših bratov, katere tlačijo na severu peta oholega Nemca, na jugu pa strahuje italijanski fašizem. V Korotanu — zibelki slovenstva — so poboji in požigi plačilo vsem tistim, ki so ostali zvesti sinovi svoje matere, vsem tistim, ki še niso pozabili, da jih je rodila slovenska mati; na jugu pa gorijo naša zavišča — narodni domovi — naše najboljše ljudi pa pobijajo, oziroma zapirajo v ječe italijanski fašisti. In mi? Mi pa se doma prekljamo med sabo, mesto, da bi posvetili vse svoje moči delu, delu za osvobodjenje naših zaslužjenih bratov; naša vlada pa nam daje v tem oziru najboljši vzgled. Tudi njej, ki je prva poklicana in ima tudi za to potrebno moč, je uboga slovenska raja na severu in jugu deveta briga, ona je zadovoljna, da lahko komudno in mirno sedi na ministrskih stolčkih v Beogradu, ki so baje zelo mehki! Splošna nesposobnost in nedelavnost naše vlade se je pa pokazala najbolj ob priliki za nas nesrečnega koroškega plebiscita. Mesto, da bi posvetila vso pažnjo — v duševnem, kakor tudi materijalnem oziru — ubogemu koroškemu ljudstvu, ki je desetletja trpelo pod nemškim jarmom in bilo toraj tudi v čisto nemškem duhu vzgojeno, je pa pošiljala tja le razne marsale in vojaštvo, ki je Korošce le še bolj odtujilo naši državi. Aprovizacija pa je izročila ljudem, ki so zlorabljali poverjeno jim nalogo, ter za mastne dobičke prodajali moko, sladkor, tobak itd. v Celovec, in tako je prišlo, da so potem Nemci z našo moko in z našim tobakom agitirali za nemško Avstrijo. V Istri pa, kjer je značaj naših ljudi močnejši, tam si naša vlada, ki ne vživa ne doma in ne v tujini potrebnegega respekta, tam pa si ni znala priboriti plebiscita. Francoški in angleški generali so vedeli, da bi to glasovanje izpadlo nam v korist, in so rekli: tu ne bo glasovanja! — in naša vlada je zlezla pod klop in kar je še hujše, privolila je v nas ponižujočo rapsodsko pogodbo.

Ze zopet verižijo! Kako se izognejo trgovci maksimalnim cenam? Pred trgovinami vidimo nabite cenike za blago, pri tem pa je prazno mesto za predmete, ki jih nočejo dati po določenih cenah n. pr. mast, slanino itd., kakor da bi tega blaga ne bilo v zalogi. Seve, ako stopi kupec v prodajalno, mu radi postrežejo z mnogo višjo ceno.

Tvornica mesnih izdelkov v Mariboru »Mesna« je dobila dovoljenje, da sme vsaki teden 5 do 6 vagonov svežega mesa v posebnih vagonih izvoziti v Švico. V Švici stane 1 kg govejega mesa v naši valuti 150 do 200 kron.

Isto nesposobnost, iste neuspehe kot v zunanji politiki, občutimo tudi v naši notranji — na gospodarskem polju naše države. Imamo sicer svojo ustavo, svojo vlado, vladne stranke celo trdijo, da je Jugoslavija konsolidirana država, toda neprestano padanje naše valute in vedno raztoča draginja, ki ogroža eksistenco neposrednega človeka, nam dokazuje, da še nismo konsolidirani, da je naša ustava slaba — bila je pač kupljena — ter da naša vlada ali ne zna gospodariti, ali pa ima samo en cilj: na račun ubogega ljudstva okoristiti sebe in svojo zlahtu. Res pa bo oboje! Padanje valute je najboljši zrcalo vladine nesposobnosti, rapidno rastjoča draginja pa zrcalo totalne korumpiranosti in dobičkaželjnosti naše vlade. Mesto, da bi pozaprila zagrebške in beograjske borze, ter na ta način onemogočila raznim temnim elementom spekulacije z našo valuto, iste še podpira (dokaz denarna pisma na ljubljanski pošti); mesto da bi zahtevala, da plačujejo tuji naše blago v našem denarju, s tem bi naraslo povpraševanje po našem denarju, kar bi brezdvomno dvignilo kurz krone, oziroma dinarja, pa celo zahtevala, da plačujejo tuji v tuji baje »zdravi« valuti. Ali ni torej edinoletna vlada kriva, da stane danes ena lira 16 naših kron? Medtem, ko vlada z najnovejšo naredbo prepoveduje vsak najmanjši nakup materialnega blaga v nemški Avstriji in s tem zadene izključno le malega človeka, da dovoljuje milijonarjem izvoz in uvoz kar na vagon, da potem še lažje odirajo naše že do skrajnosti dognano ljudstvo. Našel se bo pa kdo (v vladni stranki seveda!), ki bo to trdil: ja, saj je izvoz vendar v našo korist, saj z njim umetno dvigamo našo valuto! To je res! Toda takrat bi morali ravnati in gospodariti drugače; ne bi smeli pripustiti, da se naše izvozno blago plačuje v tuji valuti, česar posledica je, da nam Italijan diktira kurz krone, oziroma dinarja, mesto, da bi bilo narobe. Morali bi tudi najprvo domači trg napolniti s živežem in šele potem, ko bi bilo tudi revnejšim slojem za dostojno ceno dovolj živeža na razpolago, odpreti meje. Posledica brezglavnega gospodarstva naše vlade je, da imajo Italijani naše blago, boljše in ceneje, kakor pa mi, ki ga pridelamo. Drugi pa bodo zopet trdili, da je draginja v veliki meri kriv tudi kmet, ki svojim pridelkom neprestano zvišuje cene. Toda če pomislimo, da mora kmet — mislim pa tukaj le malega kmeta — plačevati tako ogromne davke in da mora za vsekdanje potrebščine sebi in družini plačevati — enako drugim delavcem — tako visoke cene, vidimo, da on sam nima pri podražanju svojih izdelkov nikakega dobička, temveč le tisti, ki mora z nami vred prenašati posledice in sadove brezglavnega gospodarstva gospodov v Beogradu, ki jih on z davki sam plačuje!

Kriviča današnjega obupnega stanja je tudi dejstvo, da sede na ministrskih stolčkih, nele korumpirani ljudje, temveč tudi ljudje, ki nimajo o svojem referatu niti najmanjšega pojma. In tako je mogoče, da pošlje vlada v svrhu vzpostavljenja trgovskih stikov na potovanje v tuje države človeka-advokata, ki sicer razume svoj advokatski posel, nima pa o trgovini nikakega pojma. Imam namreč v mislih našega vrlega dr. Kukovca, katerega so Angličani — ker ga niso mogli porabiti — pred kratkim poslali gratis in franko nazaj v Beograd, trgovske stike pa pošljejo najbrže po povzetju za njim. Tako gospodarije ne more pripeljati ljudstva do blagostanja in zadovoljstva, pač pa narobe. Z gospodo pa, ki se danes še s silo drži na državnem krmilu in koji ni nobeno korito dovolj globoko, pa bomo pri prihodnjih volitvah temeljito pomedli.

Nato je razpravljajl govornik še o drugih važnih vprašanjih, kot o starostnem zavarovanju, o samopomoči

proti draginji itd., nakar mu je koncem njegovega govora sledilo burno pritrjevanje pri vseh navzočih, neglede na stranko. — Nato se je oglašil k besedi še g. Brinar, pri zadnjih volitvah izvoljeni, toda protizakonito nepotrjeni župan na Dofo, (ker ga je volilo tudi dvajset komunistov!), ter se v toplih besedah še posebej zahvalil v imenu poslušalcev govorniku za njegovo stvarno, vsakemu umljivo izvajanje. Ker se nato ni nikdo več javil k besedi, je tov. Logar z apelom na navzoče, da je prostor za delavce, duševne in manuelne, kakor tudi za male obrtnike in male kmete edinole v narodno-socialistični stranki, ki nosi na čelu svojega prapora napis: Neizprosni boj vsemu, kar je reakcionarno, nesocialistično in s tem tudi protinarodno, ob pol 11. uri zaključil lepo uspeli shod. — Želja nas vseh pa je, da priredi narodno - socialistična stranka še več takih zborovanj, ki niso le zanimiva, temveč tudi poučna. Živel narodnost in socializem!

Socijalni vestnik.

Mestni stanovanjski urad v Mariboru

poroča, da so samo ona nakazila in sklepi glede stanovanjskih nakazil veljavni, ki nosijo podpis župana kot predsednika stanovanjskega urada. Člani stanovanjskega sosveta niso upravičeni, da bi izdajali kaka stanovanjska nakazila. Uradne ure mestnega stanovanjskega urada so vsako sredo in soboto od 9. do 12. ure. Stanovanjske zadeve je poročati uradu le pismenim potom in naj se stranke le v izredno nujnih slučajih poslužujejo osebnih intervencij v navedenih urah.

Učiteljski zbor okol. celjske osnovne šole

v zvezi z občinskim odborom okoliške občine celjske je sklenil, da priredi ubogim otrokom celjske okolice božičnico. V ta namen se je sestel v nedeljo 20. t. m. posebni odbor, ki bo organiziral zbirko po okolici. Pri-

poročamo to dobrodelno prireditev in vabimo vse premožne okolice, da se nabiralcem za božičnico revnih otrok obilno odzovejo. Ravno v neposredni okolici je med delavci in malimi kmeti stiska velika; so ubogi otroci, ki prihajajo še zdaj v polni zimi bosi v šolo.

Zveza vojnih vdov in sirot za Slovenijo v Ljubljani

najvljudneje prosi vsa dobrotljiva srca za kako podporo v denarju, obleki, živilih itd. Darove hvaležno sprejema »Zveza vojnih vdov in sirot«, Poljanski nasip št. 10.

Zastrupljenje z alkoholom.

Hlapec pekoveškega mojstra Frečeta iz Laškega je te dni peljal sodeček žganja v Celje. Med potjo pa se ni mogel premagati in se tako napil žganja, da je drugo jutro vsled zastrupljenja z alkoholom umrl.

Šolski vestnik.

Protih pokvarjeni šolski mladini.

Višji šolski svet je sklenil najstrožje odredbe proti razuzdanosti šolske mladine. Notranji oddelek pokrajinske vlade se naproša, da po svojih organih nadzoruje kavarne in gostilne, kamor ne sme zahajati šolska mladina, istotako naj javni organi zasledujejo pohajkovanje mladine v večernih in nočnih urah. Gostilničarji in kavarnarji, ki bi trpeli mladino izpod 18 let v svojih lokalih, bodo strogo kaznovani.

Srbo-hrvaščina na naših šolah.

Višji šolski svet je v zadnji seji prejel resolucijo, naj se uvede pouk srbo-hrvaščine na vseh osnovnih meščanskih in srednjih šolah kot obvezni predmet, zato pa se naj omeji učenje nemščine le na višje razrede na srednjih šolah kot neob-

vezni predmet. Posebno temeljito se naj poučuje srbo-hrvaščina na učiteljskih, tako da bodo absolventje usposobljeni za poučevanje v srbo-hrvaščini na osnovnih šolah. Proti predlogu je govoril in glasoval le stolni kanonik g. Nadrah.

Odpravljene šolske maše.

Višji šolski svet je po dveurni hudi debati sprejel predlog zastopnika staršev, naj se odpravijo, razun normiranih, vse nedeljske in tedenske maše na vseh šolah Slovenije. Istotako je bil sprejet dopolnilni predlog: »Predsedstvu višjega šolskega sveta naj služi v ravnanje, da je na željo staršev ali njih namestnikov poedine učence v smislu člena 16. ustave brez nadaljnega oprostiti verskega pouka.«

Strokovni pregled.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« namerava prirediti letos svoj prvi Miklavžev večer. Da pa more biti večer sijajen in da bode zadostil našim malčkom prosi že danes, njemu naklonjeno občinstvo, da javi svoj prinos daril ali za eventuelni obisk na dom. Podpirajmo naše mlado razvijajoče se društvo, katero hoče v kratkem pokazati velik uspeh.

Krajevnim organizacijam.

Kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani.
dne 23. maja 1920; št. 12-64. Preds.
Predsedstvo poverjenistva za notranje zadeve je glasom razpisa, z dne 17. maja 1920, 5057/pr., dovolilo v smislu točke 2 naredbe ministrskega sveta, z dne 20. maja 1919 »Uradni list« št. 98, ustanovitev društva: Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Ljubljani po navedenih pravilih:

PRAVILA IZOBRAŽEVALNEGA DRUŠTVA »BRATSTVO«.

1. Ime in sedež, delokrog in namen društva:

a) Ime društva: Izobraževalno društvo »Bratstvo«; b) Sedež društva je v Ljubljani; c) Delokrog društva je Slovenija; d) Namen društva je izobraževati člane.

2. Sredstva v dosego tega namena so:

a) Predavanja v svrhu izpopolnitve izobrazbe članov; b) Ustanavljanje čitalnic in knjižnic; c) Prirejanje poljubnih zabav in izletov; d) Gojenje glazbe, petja, dramatike in športa.

3. Člani društva so:

a) Redni; b) Podporni; c) Ustanovni; d) Gojenci.

Kot gojenci se lahko javijo člani brez razlike spola, stari vsaj 14 let,

ki plačajo vpisnino 1 D in mesečni prispevek 50 para.

Redni član postane lahko vsak jugoslovanski državljani brez razlike spola star 18 let, kateri plača vpisnino 1 D in se zaveže plačevati mesečni prispevek, katerega določi občni zbor z večino glasov. Podporni član je lahko vsak, kateri plača letnih 10 K.

Ustanovnik postane, kdor plača enkrat 50 kron.

4. Pravico voliti in voljeni biti imajo samo redni člani. Podporni in ustanovni člani imajo pravico na občnih zborih staviti predloge in nasvete.

Vsak član ima pravico uporabljati in posluževati se društvenih institucij, udeleževati se društvenih prireditev in občnih zborov.

5. Vsi člani so dolžni z dostojnim vedenjem varovati čast društva, pridobivati novih članov, udeleževati se društvenih prireditev in plačevati določene prispevke.

6. Član neha biti: a) Kdor prostovoljno odstopi; b) Ne plača tri mesece prispevkov; c) Katerega odbor radi društvu škodljivega vedenja izključi.

Izključen član se lahko pritoži na občni zbor.

7. Redni občni zbor se skliče vsako leto januarja ali februarja meseca, izredni pa na željo odbora ali tretjine članov. Za občni zbor je potrebna ena četrtina članov.

V slučaju, da se ne snide dovoljno število članov, se vrši pol ure kasneje občni zbor ob vsakem številu članov. Sklepa se z večino glasov; za spremembo pravil in razpust društva je potrebna dvotretjinska večina navzočih članov.

Kraj in čas občnega zbora naznači odbor vsaj 8 dni prej v časopisih, ki jih določa odbor.

8. Občni zbor izvoli za nastopno leto odbor in 3 pregledovalce računov, odobri ali odkloni poročila odstopivšega odbora, sklepa o izpremenbi pravil in določa mesečni prispevek.

9. Pravico zastopati društvo na zunaj ima predsednik, podpredsednik ali tajnik v denarnih zadevah pa blagajnik.

Število odborniških mest znaša 5 do 9, sorazmerno s številom članov; število namestnikov naj ne presega števila 4. Takoj po izvolitvi se društveni odbor sledeče konstituira: predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik, ostali so odborniki. Odbor je sklepčen, ako je navzoča večina odbornikov. Odločuje se z nadpolovično večino navzočih odbornikov. Odbor se sestane enkrat na mesec. Odbor sprejema in izključuje člane in razpravlja o tekočih društvenih zadevah.

10. V svrhu točke 2.) nevedenih smotrov se ustanavljajo v okviru društva odseki. Načelnike volijo člani odsekov iz svoje srede in so člani odbora.

11. Društvena razsodišča se sestanejo v slučaju sporov med člani. Vsaka stranka imenuje dva zastopnika, ti volijo izmed društvenih članov predsednika, kateri odločuje v slučaju enakosti glasov. Proti odločitvi društvenega razsodišča ni priziva.

12. V slučaju razpusta društva določi občni zbor z dvotretjinsko večino navzočih članov komu naj pripada društveno premoženje. V slučaju oblastvenega razpusta društva pade društveno premoženje Narodni-socialni Zvezi v Ljubljani.

13. Društvo ustanavlja podružnice širom Slovenije, katere se imenujejo istotako »Bratstvo« s pristavkom krajevnega imena.

14. Podružnice vežejo z osrednjim društvom enotni cilji in skupna pravila. Podružnice poslujejo sicer samostojno, vendar so vezane na sklepe in direktive osrednjega društva.

O p o m b a. Navedena pravila so polnomočna in se na podlagi navedenega razpisa poverjenistva za notranje zadeve lahko ustanavljajo

podružnice izobraževalnega društva »Bratstvo« širom Slovenije.

Krajevne organizacije, ki namestavajo ustanoviti podružnico izobraževalnega društva »Bratstvo« v svojem delokrogu naj naznanijo to Osrednjemu odboru društva v roke tajnika R. Šimnovec, Cerkvena ulica št. 21, Ljubljana.

Odbor.

Vsem podružnicam narodno-socialne zveze

sporoča tajništvo, da ima Zvezna knjigarna v Ljubljani veliko zalogo raznih knjig, posebno za mladino. Te knjige so najlepše in najbolj priljubljene Miklavževa, božična in novoletna darila. Tudi je dobiti v Zvezni knjigarni jako lepih božičnih razglednic in ličnih žepnih kalendarčkov. Ker daje Zvezna tiskarna naši centrali in podružnicam gotov popust, kupujte vse te potrebščine izključno pri isti. Tovariši, svoj k svojim!

Podružnica Narodno-socialne zveze na Jesenicah

je imela v nedeljo 20. t. m. v prostorih tov. Ravhekarja svoj izvanredni občni zbor. Občnemu zboru, ki je bil precej dobro obiskan, je predsedoval tovariš Cufar. Tov. predsednik je uvodoma podal predsedniško poročilo in pozdravil zborovalce. Spomnil se je tudi vrlih umrlih članov NSZ tov. Franca Potočnika in Franca Cegnarja. Zborovalci so jima stoji zaklicali »Slava«. Tajniška in blagajniška poročila so zborovalci soglasno sprejeli na znanje. Sledilo je poročilo osrednjega vodstva, katerega je jako izčrpno podal centralni tajnik tov. Kravos iz Ljubljane. Izvoljen je bil nato sledeči odbor: Predsednik tov. Janko Ravnik, podpredsednik tov. Hlebanja Franc, tajnik tov. Šorli Matevž, blagajnik Jože Ravnik, odborniki: tov. Ivan Šporn, Anton Cufar, Andrej Globočnik, Jakob Bartorino in Ivan Snajdar. Pri slučajnostih je tov. Kravos ostro žigosal gnijle razmere, ki vladajo v jeseniških tovarnah, kjer se še danes zapostavlja narodnozaveden delavec in kjer se vedno prednjači nemec. Po dolgotrajnih debatah je tovariš Cufar zaključil lepo uspeli občni zbor. Novemu odboru čestitamo in želimo mnogo uspeha v svojem delovanju. Tovariši! Pogumno naprej!

Dobrava pri Bledu.

V našem kraju se je vršil v nedeljo 20. t. m. v restavraciji »Stol« jako dobro obiskan ustanovni občni zbor Narodno-socialne zveze. — Občnemu zboru je predsedoval tov. Anton Kremžar, ki je po pozdravu pojasnil, zakaj se je delavstvo zateklo pod okrilje NSZ. Podal je nato besedo centralnemu tajniku Kravosu iz Ljubljane, kateri je podal izčrpno poročilo o delovanju NSZ in ostro žigosal terorizem »internacionalnih« sodrugov. Pojasnil je pomen strokovne organizacije NSZ in prečital pravila iste. Po poročilu vodstvenega odposlanca se je vršila volitev novega odbora. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik tovariš Anton Kremžar, tajnik Ivan Artnik, blagajnik Jakob Bratuš odborniki: Josip Artnik in Ivan Stankovič. Po volitvah se je oglašil k besedi »sodrug« Jeran, ki je s še štirimi sodrugi prišel z namenom, da onemogoči občni zbor NSZ. Možakar je dobil tako temeljito lekcijo, da se kmalu ne bo upal več na javna zborovanja. Z njim vred je bil tudi »sodrug« Rekar, ki je pridno Jeranu sekundiral in mu pomagal odnesti — blamažo.

Klub javnih nameščencev.

V Kranju se je ustanovil klub javnih nameščencev in upokojevcev, ki bo zastopal v sporazumu z stanovskimi organizacijami in osrednjo zvezo svoje interese. Ta klub ima tudi namen, da se vsi nameščenci v Kranju in okolici vsaj enkrat na mesec sestanejo in tako bližje spoznajo. Ze prvi sestanek, dne 12. novembra 1921 je pokazal, da se vsi važnosti tega kluba v polni meri zavedajo, ker je bil nad vse pričakovane sijajno obiskan. Po stvarnih govorih in zelo burnih debatah o neznosni draginji in uradniški bedi so se sprejele sledeče resolucije, ki se predložijo merodajnim faktor-

jem. 1. Da se čim prej izvede v ustavi zaimen zakon državnih uslužbenec (službena pragmatika). 2. Da se pri določitvi posameznih krajev v draginjske razrede uvrsti mesto Kranj v isti razred kakor mesto Ljubljana ker je draginja radi bližine državne meje, industrijskih krajev in letovišč dosti večja kakor v Ljubljani. 3. Protest proti zopetnemu 10 % odtegljuju za Savez potrošaških zadrug in zahteva, da se dosedaj v Kranju in okolici nabrani denar odstopi nabavljalni za drugi v Kranju.

Krivicca orožništvu.

Med pristojbinami oženjenih orožnikov obstoji ta krivicca, da dobivajo oženjeni podoficirji (naredniki in podnaredniki), kateri so v garnizijah nastavljeni zimsko kurjavo v blagu in oni, ki so izven garnizije nastavljeni, pa dobivajo odškodnino v denarju. Oženjeni titl. naredniki pa te pristojbine ne dobe, ker se ne smatrajo za podoficire. V orožništvu služi večje število oženjenih titl. narednikov, ki imajo že po 10, 20 in več službenih let, in ki se nahajajo pri sedanjih draginjah direktno v obupnem položaju, ker ne morejo s to malo plačo niti svoje družine primerno preživljati in oblačiti. Titularni naredniki imajo za 25 dinarjev manjšo mesečno plačo kod podoficirji in si morajo zimsko kurjavo iz lastnega žepa nabaviti — to so gotovo žalostne razmere v orožništvu, ki povzročajo nezadovoljnost in pripravljajo osobito mlajše moči ob veselje do stanu in dela. — Opozarjamo naše gg. komandante, ki tudi od nas zahtevajo službeno dolžnost, da upoštevajo klic pozabljenih oženjenih kapl. titl. narednikov in uvedejo na merodajnih mestih potrebne korake za pošteno izboljšanje našega položaja.

Iz orožništva.

Slišalo se je pred kratkim, da dobimo orožniki kmalu novo obleko in vrhutega še neke posebne funkcijske znake, da pa ostanejo dosedanja činovna znamenja še v veljavi. Čeravno ni sedaj ugoden čas se s takimi malenkostmi ukvarjati, vsekakor je pa na mestu, da podamo nekaj kritike glede obleke, katero se nam po dolgem čakanju namerava podeliti. Barva službene obleke je postranska stvar; glavno je, da se bode ta od odela vojakov razlikovala. Obsojamo pa, da se nam spet vsiljuje kratke hlače z ovčjimi. Te vrste hlače so zimskemu času prikladne, toda v vročini učinkujejo zelo slabo; posebno starejšim orožnikom, kateri imajo že bolj občutljive noge, ne upliva trdna obveza ovčjok ugodno na njih vzdržljivost. Naj se torej še uvedejo dolge hlače, da si mož lahko pomaga v tem oziru. Nadalje se nikakor ne strinjamo z dosedanjimi činovnimi znaki, ker ti niso v nobenem skladu z orožniškimi dolžnostmi, še manj pa so praktičnega pomena. Mi želimo, da se podeli definitivnemu orožniku dejstviteljni čin podnarednika; toda postajni komandir mora v činu nadkriljevati vojaškega narednika, to zahteva ugled orožništva. Činovni znaki naj se nosijo na rokavu pod funkcijskimi znaki, nad temi pa državni grb. Omeniti je še vredno, da za službi neomejeno kritiko gospodarstvo, namreč, da se nam sedaj na zimo izda letno perilo. Celo poletje smo bili primorani zimsko perilo nositi, katero je vsled močnega potenja sprhnelo na našem životu — sedaj, ko bi ga bila nujna potreba, pa dobimo 1 garnituro letnega perila. Zdravite se, naši predstojniki, in ne rešujte vaših nalog ter dolžnosti po šabloni, ampak v interesu države, namreč: delujte, da postanejo orožniki v resnici steber miru, reda in javne varnosti. V to svrhu je treba zadovoljiti njih vitalne želje. — Orožnik.

K vzgoji finančne kontrole.

Menim, da nihče tako gorostasno ne molči in potrpežljivo ne nosi svojega jarma kot v naši stroki se nahajajoče osebe. Reči moram: Blagor mu, ki je vzdržljiv, a tudi — gorje mu! Čeravno vem, da bodo ostale te vrstice klic vpijočega v puščavi, vendar ne morem dalje molčati, ker je naše materijelno stanje do skrajnosti izčrpano. Slika na-

šega življenja je približno tale: Plače so iste kakor pred 14 meseci; a cene življenjskih potrebščin so za najmanj 100% višje. Drugi državni nameščenci so prejeli s 1. majem nekoliko boljše svoje prejemkov; mi nismo prejeli ničesar, kot bi ne bili v Jugoslaviji. Pravnik za fin. kontrolo je izšel v »Sl. Novinah« s 1. oktobrom t. l., s katerim so plače baje nekoliko izboljšane, vendar pa do danes o kakem naknadnem prejemu pripadajočih prejemkov ničesar ne vemo. Meseca maja, ko so bili drugim drž. nameščencem izboljšani prejemki, se je reklo: plače finančni kontroli so urejene s pravilnikom, ki je odobren že pred mesecem majem. To pa menda ne velja za sedaj, ker je pravilnik odobren pred mesecem majem, izšel v »Službenih Novinah« 1. oktobra, veljaven z istim dnem — kakor velja ustava — a kdaj bo stopil v veljavo, je vprašanje dobre volje naših višjih oblasti. Pristojne oblasti vprašam: Cemu to zapostavljanje in obetanje? Zares obljubiti in dati znači dvojno. Vendar pa, ako smo že prikrajšani napram drugim drž. nameščencem za 5 mesecev poviška, zakaj nam niti sedaj ne daste, kar je predvideno postavnim potom? Mogoče hočete, da se tudi to izgubi? Prepričan sem, da nihče od nas ne zaviđa nikomur, ako je boljše plačan kot mi, vendar pa zapostavljanje na ta način pospešuje le korupcijo in izpodbija avtoriteto državne uprave. Opozarjam vse merodajne kroge, naj delujejo po svojih močeh na tem, da se storjena krivica poravnava. — Finančni uradnik.

Kranj.

V zadnjem času je opaziti jako veliko gibanje med tukajšnjimi delavci za Narodno-socialno Zvezo. Obstoji že tukaj pripravljani odbor, ki pripravlja vse potrebno za ustanovni občni zbor podružnice NSZ, ki se bo vršil v nedeljo, dne 27. t. m. Ker je zanimanje veliko, upamo na uspeh občnega zbora. O poteku istega, kakor tudi o delavskem gibanju Vam sporočimo posebej in obširneje. Vabimo pa vse narodno-zavedne delavce naj se nam pridružijo in obiščejo Občni zbor.

Izobrazba babic.

Za letošnji babiški učni tečaj na državni babiški šoli v Ljubljani se je prijavilo nad 100 prosilk, sprejeti pa jih je bilo mogoče samo 40, ker ni dovolj prostora niti za internat niti za šolske sobe. Pri sprejemu se je oziralo v prvi vrsti na prosilke iz onih okrajnih glavarstev, kjer primanjkuje izučenih babic. Pomanjkanje dobrih babic je posebno veliko v Prekmurju in v brežiškem okraju. Internat je nastavljen v nekdanji prisilnici in ima prostora za 30 postelj. Večina učenek dobiva v internatu poleg brezplačnega stanovanja tudi brezplačno hrano. Ker je upravičeno upanje, da preide azil na Stari poti kmalu v last Zdravstvenega odscka, bo mogoče prihodnje leto boljše preskrbeti za bolniški naraščaj. Tudi z ozirom na odgojo dobrih, na modernem zavodu izučenih babic je nujno potrebno, da pride ljubljanski porodniški oddelek čimprej v zadostne, njegovim namenom odgovarjajoče prostore.

Državna posredovalnica za delo.

Pri vseh podružnicah Drž. posredovalnice za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v času od 6. do 12. novembra 1921 dela 181 moških in 54 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 131 moških in 32 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 98. Promet od 1. januarja do 12. novembra 1921 izkazuje 29.566 strank in sicer 14.599 delodajalcev in 14.967 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 8869. Dela iščejo: pisarniške moči, rudarji, kovinarji, peki, mlinarji, mesarji, trgov. sotrudniki, prodajalke, sluga, viničarji, šivilje, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, postrežnice, vajenci, usnarji, gozdni delavci, ključavničarji, mizarji, zidarji, tesarji, čevljarji, kovači, kolarji, kleparji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Iz stranke.

Log pri Brezovici.

Gospod urednik! Gotovo nas slabosodite, ker se Vam nič ne javljamo, pa Vaša sodba ni pravična. Mi delamo. Naše vrste so se nekoliko zmanjšale ob odhodu par naših dobrih članov k vojakom. Sedaj se polagoma vračajo in z njimi novo življenje. Mi delamo in delamo. V kratkem bomo imeli tu članski sestanek in se bomo ob tej priliki marsikaj pogovorili. Takrat pa tudi našega dobrega glasila »Nove Pravde« ne pozabimo in bomo sigurno dobili nove naročnike. — Pozdravljeni!

Zborovanje zaupnikov NSS v Mariboru.

Preteklo nedeljo dopoldne in popoldne se je vršil v »Narodnem domu« v Mariboru sestanek naših zaupnikov, na katerem so se obravnavala važna organizacijska vprašanja. Sestanek je vodil predsednik krajevnice organizacije tov. Jarh. Poslanec tov. Brandner je podal sliko sedanje politične situacije. Obrazložil je, zakaj je naš parlament dela nezmožen in v kakem stadiju se nahajajo pogajanja med radikalc in demokrati, od katerih je odvisno, ali bo sploh parlament sploh še kaj delal pred prihodnjimi volitvami. Zavedajoči se, da ljudstvo ni zadovoljno z njihovo strankarsko politiko, si bodo skušali obdržati svojo moč s pomočjo v njihovo korist prikritih volilnih zakonov. Vidi se, da jim je kontrola četudi majhnih strank zelo neprijetna, zato bi se hoteli izogniti vsaki kontroli, da bi delali povsem neopaženo, kar bi se jim poljubilo. Poskrbelo se bo, da njihova pšenica ne bo šla v klasje. Strankin tajnik tov. Žnuderl je poročal o našem organizacijskem delu in o naših bodočih nalogah. V debato je poseglo nebroj zaupnikov. Konstatirala se je popolna soglasnost in velika ljubezen do narodno-socialistične ideje. Na tem sestanku se je govorilo tudi o postopanju socialnih demokratov napram našim organiziranim članom. Osobito se je obsojalo nastop župana Grčarja, ki je na zahtevo socialnih demokratov odpustil iz mestne plinarne koroskega begunca tov. Baldhauserja iz političnih razlogov. Ako župan Grčar tov. Baldhauserja ne sprejme nazaj v službo, bo nar. soc. stranka izvajala dalekosežne posledice, ki bodo socialnim demokratom zelo neprijetne. Tov. Jarh je ob 6. uri zvečer zaključil to važno zaupniško zborovanje.

Dopisi.

»Veliki rdeči teden.«

Bum, bum, čintara... so peli cele dva tedna vsi socialno-demokratski listi. »Rdeči teden« je tu, sodrugi na delo! — Tako so vpili in kričali, da smo res mislili, da bo sedaj ves svet naročal »Napreje« in glej, danes beremo uspehe »velikega rdečega tedna«. »Napreje« piše: »Pridobili smo 47 naročnikov in razen tega še 3 naročnike za »Volksstimme!« Tako, domovina je rešena, dobili smo 3 naročnike za »Volksstimme«. Živela »nemška« internacionala v jugoslovanski državi!

Nov delavski Mesija.

Pred kratkim je prinesel »Napreje« pod zgornjim naslovom vest o bližajočem se novem delavskem Mesiji. Mi tega »Mesijo« dobro, prav dobro poznamo in vemo, da čisto po nepotrebnem prihaja med nas. Če povemo našemu delavcu, da se je rodil ta novi Mesija v jugoslovanski demokratski stranki, v stranki bankokratov in verižnikov, smo mu s tem vse povedali. Vprašamo naše delavce, če se bodo res pajdašili z bankirji in verižniki? Prepričani smo, da ne! Novi Mesija pa tudi ne bo itak imel sreče, ker si je postavil vrlo »nadarjene« tajnike, ki opravljajo poleg službe še »špiceljstvo« in ki dobro poznajo vse lokalne stranke! Mi želimo novemu Mesiji srečen prihod in čim hitrejši odhod. Delavstvo za enkrat

noče biti pri eni mizi z bankirji. Dol verižniki, dol lažnjivi preroki in Mesije!

Intelligenca, kje si?

Tako vprašuje »Slov. Narod« sedaj, dve leti po tem, ko je Nar. socialistična stranka zapisala na svoj prapor združitev in skupno delo inteligence in širokih plasti naroda. Takrat je NSS za svoj trud, ki dosega danes že jasno vidne uspehe, našla pri gospodih okolo »Sl. Naroda« le pomilovalen smehljaj in g. minister dr. Kukovec, ki je šef demokratske stranke, je jasno na shodu uradnikov v Mestnem domu v Ljubljani pred volitvami v konstituanto prosil in rotli uradništvo, da naj ne hodi med proletarijat, ker tjakaj ne spada, ker: »Gospodje uradniki, vi ste gospodje in zavedajte se tega!« Da, da — intelligenca po dr. Kukovecem receptu si pač ne bo s svojo puhloglavostjo pridobila zupanja med narodom. To se svita polagoma tudi v glavah pri »Sl. Narodu«. Da bodo pa dobili demokratariji malo pojma o resnični demokraciji in izobraževalnem delu za narod, jim kličemo v spomin besede, ki jih je izrekel češki buditelj Havliček o demokraciji: »... Demokracija pomeni enakost, enakopravnost vsega naroda, a dandanes vidimo več vrst demokratov. Zato se moramo vprašati, v katero vrsto sodimo mi. So demokratje, kateri delajo v dosego enakosti na ta način, da bi vse,

kar je višjega, omikanejšega napravili prostaško, kateri vse odzgoraj dol rušijo; k tej vrsti demokracije, ki se tudi lahko naziva prostaška demokracija, ne pripadamo in nočemo pripadati. Ampak mi hočemo enakost tako doseči, da bi se nižji od višjih povzpeli, da bi se neizobraženece izobrazil ter se tako z izobražencem zenačil. Takšna je naša demokracija; a ne simpatiziramo s tistimi, kateri imajo samo onega za pravega demokrata, ki z njimi po gostilnah zapravlja zlati čas cele dneve in večere.

Z Jesenic.

Gospod urednik! Dovolite tudi prostemu delavcu mal kotiček. Ne morem si kaj, da ne bi nekoliko orisal tukajšnjih jeseniških razmer, ki kriče že do neba. Pri nas imamo še vedno sila mnogo sem pritepenih tujcev, ki se še ne zavedajo današnjega položaja in imajo nadvlado v rokah. V vsaki tovarni dobite sila mnogo samo nemških inženjerjev, n. pr. Hoffmann, Heisser itd., samo pristna »švabska« imena. Ti gospodje, ki izpodjedajo slovenskim inženjerjem kruh, so pri tem še celo oblastni. En sam slučaj, je pa takih na stotine: Neki že nad par let uslužben tovarniški delavec se je pritožil pri inž. Bachmannu, češ, kako to, da ta in ta, ki je šele kratko dobo v tovarni, ima isto mezdo kot pa stari delavci. Ker pa je ta novodošli delavec »nemčur«, je naš slovenski delavec dobil od gospoda inž. Bachmanna sledeči odgovor: »Der ist mir lieber, als alle andere!« O, nismo delavci tako neumni, da ne bi vedeli, kam to meri. Seve je Nemcu najljubši Nemec, ampak nam ni vseeno, če ima Nemec kako predpravo v naši zemlji, zato ker je Nemec! — Je pa takih slučajev, kakor rečeno, na stotine. Slovenski delavci, ki so nad deset let uslužbeni, imajo ravno take plače kot nemški delavci, ki še niti dve celi leti niso v tovarni. Upravičeno je, da smo zaradi tega vsi narodno-zavedni delavci silno ogorčeni in zahtevamo, da se tem škandaloznim razmeram napravi konec. Pred kratkim nas je obiskal centralni tajnik narodno-socialne zveze tov. Kravos iz Ljubljane. Njemu smo opisali naš bedni položaj in obljubil je, da sporoči to kompetentnim faktorjem. Mi se ponovno obračamo na njega, kot našega strokovnega tajnika in ga prosimo, naj nas podpira v naših upravičenih težnjah. Zahtevamo pa tudi tem potom, naj se merodajni faktorji zbudijo in napravijo škandaloznim razmeram — konec. Energično zahtevamo, naj se po nepristranski komisiji pregledajo žalostne delavske razmere na Jesenicah. Zahtevamo ureditev oziroma revizijo naših prejemkov in odločno zahtevamo, da bodi naroden delavec na svoji zemlji — svoj gospod! Hlapčevali smo dolgo in nočemo več. Nemcem pokažite pot, če se nočejo prilagoditi današnjim razmeram. Mi smo jih siti in jih ne moremo več trpeti med nami. Po-

magajte nam! Mi hočemo biti neodvisni od vsakega v našem življenju. Hočemo, da nas tujec na naši zemlji spoštuje. Dajte delavcu njegove pravice in ne ubijajte mu — narodnosti.

Kulturen škandal na Jesenicah.

Z mirno vestjo lahko imenujemo kulturen škandal to, kar se dogaja na Jesenicah. Tamkajšnje ravnateljstvo tovarnen K. I. D. je odprlo delavcem in vajencem obrtno šolo. Tak velezaslužen čin bi mi z veseljem pozdravili, če se ne bi bilo pri tem zgodilo nekaj, kar je neodpušljivega. Ravnateljstvo je namreč izročilo to obrtno šolo v roke sledečim »pristnim« Jugoslovanom: inž. Hoffmann, Bachmann, Schüller, Heisser in Moreiner. Ker so pa ti »pristni« Jugoslovani iz Nemčije doma, seveda našega jezika ne poznajo in je zato v šoli nemščina obvezen jezik. Ljudje božji! Slovenskemu delavcu, slovenskemu vajencu vsiljujejo nemško izobrazbo in ga pri tem skušajo germanizirati. Narodno-zavedni delavci odločno protestirajo proti temu kulturnemu škandalu in zahtevajo odstranitev tujih germanizatorjev. Jesenice imajo precej jako zmognih slovenskih, narodnih strokovnih učiteljev in tem dajte šolo v oskrbo. Ne otehtajo mar naši jeseniški rojaki gg. Zupančič, Pibrovac in Gospodarič, k nam pritepenih nemških agitatorjev? Naš delavec Nemcu ne zaupa, zahteva zato najodločneje, da vzame vso stvar v roke politična oblast in dá šoli narodno obelježje — Švabov smo siti! Dajte slovenskemu delavcu slovenske izobrazbe. Dol z germanizatorji naših delavcev! Živeli narodno-zavedni trpin!

(Op. uredništva: Temu škandalu bomo posvetili v prihodnji številki poseben članek. Odgovornost za škandal pa nosi začasno še vladajoča policajdemokracija, ki je podkupljena z nemškimi in židovskimi denarjem!)

Litija.

Pred časom smo poročali o pogajanjih delavstva z ravnateljstvom predilnice in poročali o sporazumu, ki smo ga dosegli. Takrat nam je obljubil g. ravnatelj še 20 % draginskih doklad kakor hitro mu to dovoli dunajska centrala. Delavci že dolgo čakamo na odgovor iz Dunaja, ta pa noče nikakor priti. Upravičeno smo zaradi tega vsi ogorčeni in vprašamo javno g. ravnatelja, kaj vendar misli? Dunaj ne pozna oziroma noče poznati naše bede in neznosnih razmer. Zahtevamo torej od njega, da obljubo izpolni. Izplača naj nam obljubljeni povišek draginskih doklad in svobodno mu potem čakati na Dunaj. Mi smo lačni in raztrgani in zima je tu. Dunajski mogotci sedijo na gorkem in jim naša beda ne belí glave. Apeliramo na g. ravnatelja še enkrat in najodločneje. Zahtevamo svoje in ne tuje. Dajte nam, kar nam gre. Ne tirajte nas do skrajnosti. Trpin hoče in mora imeti svoje.

Hoče pri Mariboru.

Gospod urednik! Naj se Vam zopet nekoliko javim. Tu smo imeli članski sestanek, na katerem smo sklenili, da pričnemo popolnoma z novim delom. Delo smo že zapričeli in že se kažejo lepi uspehi. V naše vrste pristopajo vedno novi člani; sicer pa ni nič čudnega, saj je naša stvar edina, ki je pravična in ki ima resen namen pomagati narodnemu delavskemu trpinu v njegovem socialnem boju. Pozivamo vse, ki vam je delavec-trpin in narod pri srcu, da se združite z nami in korakate z nami po skupni poti za udejstvovanje naših delavskih pravic, zaboljšanje socialnega položaja našega delavstva — za probudo narodnega socializma.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik Vladimir Kravos.

BOGOSLAV KALAŠ

slaščičarna

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 3
priporoča veliko izbiro
Miklavževih daril.
Za preprodajalce primeren popost.

Franc Brumat

Ljubljana

8-12

Vsakovrstna manufaktura
Mestni trg
št. 25, I. n.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepletkano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj

13-14

pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 6.

Pnevmatike

za avto in kolesa v vseh demizijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljava, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah 11-15

VELIKA IZBIRA OTROŠKIH VOZIČKOV DVOKOLES IN ŠIVALNIH STROJEV PO CENI:

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28.

Sprejme se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokoles, otroški vozički šivalni in razni stroji.

Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.

„Tribuna“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta.

M. RUŠTRIN

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20

Telefon št. 470.

Podružnica: Maribor

Jurčičeva ulica št. 9.

Priporočajoč dobro postrežbo, vedno sveže pivo, domača pristna vina in dobro kuhinjo po zelo znižanih cenah, prosim za obilen obisk —

FRANJO STIKLER

Restavracija juž. kolodvor Maribor.

Kapital: 20.000.000 kron.

Rezerve okrog 6.000.000 K.

Slovenska eskomptna banka

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 1.

Interesna skupnost s „Hrvatsko eskomptno banko“ in „Srbsko banko“ v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge - Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut - eskompt menic, terjatev, faktur - Akreditivi - Borza. 20-5

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi

obrestuje hranilne vloge
in vloge na tekoči račun

4 1/2 %

čistih brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljen septembra 1919. Prometa v lanskem letu nad 128.000.000 K. Neposredno pod državnim nadzorstvom.